

Õiguskantsler

Teie 15.11.2021 nr

Meie 23.12.2021 nr 7-5/212117/2108740

Lasteaiakoha tagamine erivajadusega lapsele

Lugupeetud vallavanem

Õiguskantsleri poole pöördusid [], kuna [] vald ei ole taganud nende erivajadusega lapsele [] sobivat lasteaiakohta.

Tuginedes [] Vallavalitsuse antud selgitustele, 9. detsembril 2021 toimunud ümarlaua protokollile, Rajaleidja 29. novembri 2021 otsusele ning muudele asjakohastele materjalidele, leian, et [] Vallavalitsus ei ole täitnud seadusest tulenevat kohustust tagada [] lasteaiakoht kas sobitusrühmas või tavarühmas, kus ta saab olla koos tugiisikuga. Vallavalitsus ei saa pakkuda lapsele sobitusrühma või tavarühma asemel kohta lasteaias erirühmas, kui Rajaleidja seda ei soovita ja vanem sellega ei nõustu. Samuti ei ole vallavalitsus täitnud oma otsust, millega on [] määratud tugiisikuteenus. Põhjus on selles, et tugiisikut ei ole leitud. Soovitan vallavalitsusel tagada lapsele sobiv lasteaiakoht ja leida talle tugiisik.

Palun andke hiljemalt 18. veebruariks 2022 teada, kuidas olete neid soovitusi arvestanud.

1. [] pakuti 2021. aasta augustis kohta elukohajärgse teeninduspiirkonna lasteaias erirühmas, täpsemalt [] tasandusrühmas. Seadus lubab aga erivajadusega lapse võtta vastu erirühma vaid siis, kui selleks on lapsevanema kirjalik avaldus ning koolivälise nõustamismeeskonna (Rajaleidja) soovitus ([koolieelse lasteasutuse seaduse](#) § 6 lõige 6). Vallavalitsusel ei olnud 2021. aasta augustis Rajaleidja soovitus lapse erirühma vastu võtmiseks ning seda soovitus ei ole ka praegu. Peale selle pole vallavalitsusel enam lapsevanema nõusolekut, kuna vanem on 4. septembrist 2021 alates korduvalt avaldanud soovi oma laps erirühmast ära võtta ja saada lapsele koht tavarühmas. Laps ei ole erirühma kohta ka alates 2021. aasta septembrist kasutanud.

2. Lapsevanem esitas 21. novembril 2021 ARNO süsteemi kaudu uue taotluse lapsele lasteaiakoha saamiseks tavarühmas. Koolivälise nõustamismeeskond (Rajaleidja) tegi 29. novembril 2021 otsuse, milles leidis, et lapsele on lasteaias vaja sobitusrühma, ning kui seda pole võimalik kohe saada, siis peaks laps käima kuni sobitusrühmas koha saamiseni tavarühmas koos tugiisikuga. Rajaleidja on oma soovitus põhjendanud muu hulgas sellega, et laps vajab eakaaslaste seltskonda ning rahulikku ja turvalist keskkonda, kus saab arendada oskusi teiste laste tegevust vaadeldes ja matkides.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

3. 9. detsembril 2021 toimus ümarlaud, kus osalesid [] Vallavalitsuse esindajad, lapsevanem ning Rajaleidja juhtumikorraldaja. Selle kohtumise protokollist selgub, et vallavalitsusel ei ole pakkuda lapsele kohta teeninduspiirkonna lasteaia sobitusrühmas. Ümarlaua protokoll järgi ei ole [] Vallavalitsusel pakkuda lapsele kohta ka üheski teeninduspiirkonna lasteaia tavarühmas, kus laps saaks käia koos tugiisikuga. Protokollis on kirjas, et prognoosi järgi peaks laps saama hiljemalt 2022/2023. õppeaastaks koha teeninduspiirkonna lasteaeda. Augustiks 2022 selgub täpsemalt, kas ja millisesse teeninduspiirkonna lasteaia rühma saab vallavalitsus lapsele kohta pakkuda.

4. Ümarlaua protokollist on selgunud, et vallavalitsus pakkus lapsele kohta [] vallale kuuluvas [] lasteaia 4–5-aastaste laste sobitusrühmas. Lapsevanem ei võtnud seda kohta vastu, kuna pere elukoht ei asu selle lasteaia teeninduspiirkonnas (vt [] Vallavolikogu määruse § 1 p 2). Lasteaia kaugus pere elukohast on 19 km ning lasteaed ei jää pere tavalisele liikumisteele.

5. Ümarlual lepitati kokku, et vanem teatab, millised teiste omavalitsuste lasteaiad sobivad nende perele asukoha poolest. Lapsevanem on nende lasteaedade nimed vallavalitsuse esindajale teada andnud. [] Vallavalitsus esindaja selgitas välja, et ka nendes lasteaedades ei ole praegu vabu kohti. Seega ei ole [] Vallavalitsus täitnud oma kohustust tagada lapsele sobiv lasteaia koht ka teise omavalitsuse abiga.

6. Kokkuvõtvalt võib öelda, et [] Vallavalitsus ei ole lapsele sobivat lasteaia kohta taganud selle õppeaasta algusest alates ning praegu pole ka teada, millal laps lasteaia koha saaks. See on vastuolus seadusega, mille järgi on vallavalitsus kohustatud tagama igale 1,5–7-aastasele lapsele võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteaias, kui lapse elukoht on selle valla või linna territooriumil ning ühtib vähemalt ühe vanema elukohaga ([koolieelse lasteasutuse seaduse](#) § 10 lõige 1).

7. Kohtupraktika järgi tuleb valla- või linnavalitsusel anda lasteaia koht mõistliku aja jooksul, mis on tavaliselt kaks kuud lasteaia koha taotluse esitamisest (vt Tallinna Ringkonnakohtu otsus asjas nr [3-17-449](#), p 9 ja seal viidatud lahendeid).

8. Samuti on [] Vallavalitsusel täitmata haldusakt ([] Vallavalitsuse 2. septembri 2021 korraldus nr 416), mille järgi on lapsel õigus saada tugiisikuteenust alates 6. septembrist 2021 kuni 31. detsembrini 2022. a. Korralduse järgi on lapsel õigus tugiisikuteenusele iga kuu 172 tundi nii oma elukohas kui ka haridusasutuses. Vald ei ole tugiisikut siiani leidnud. See on vastuolus seadusega, kuna kohalikul omavalitsusel on kohustus korraldada inimesele selline sotsiaalteenus, mida ta vajab ([sotsiaalhoolekande seaduse](#) § 5 lõige 1, § 15 lõige 1 ja §-d 23–24). Seejuures tuleb kohalikul omavalitsusel tagada, et inimene saab sotsiaalteenust siis, kui ta seda vajab (vt nt [õiguskantsleri kiri Tapa Vallavalitsusele](#)).

9. Seadus annab tugiisikuteenuse saajale võimaluse osaleda tugiisikuteenuse valimise protsessis (vt [sotsiaalhoolekande seaduse](#) § 25 lõige 2), kuid see ei tähenda, et tugiisiku leidmise ülesanne lasuks tugiisikuteenuse saajal või tema perel. Sobiv tugiisik tuleb leida valla- või linnavalitsusel.

10. [] Vallavalitsusel tuleb kõikide [] puudutavate otsuste tegemisel seada esikohale lapse parimad huvid ([lastekaitse seaduse](#) § 21). Seda tuleb arvestada nii lapsele sobiva lasteaia koha pakkumisel kui ka tugiisiku valimisel. Samuti tuleb vallavalitsusel lapse õiguste ja heaolu tagamiseks teha koostööd teiste ametiasutuste ja lapsevanematega ([lastekaitse seaduse](#) § 8). Lapsevanematega hea koostöösuhte taastamiseks võiks selles asjas abi olla erapooletu kolmanda isiku kaasamisest. Üks võimalus on kasutada Sotsiaalkindlustusameti pakutavaid tasuta [taastava](#)

[õiguse teenuseid](#). Selleks saab Sotsiaalkindlustusameti poole pöörduda igatüks, st nii asutus kui ka kodanik, kuid teenuse osutamiseks on vaja kõigi osapoolte nõusolekut.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise